

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1923 november 21.

318. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 6-58, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lalbach-palota)

A nép szava

Bulgáriában most zajlottak le a választások. A bulgár nép általános, titkos, községenkénti és egyenlő választás útján fejezte ki akaratát. A nép akaratát a mai rezsim, a Cankov kormány mellett nyilatkozott meg. A választásokat a Cankov kormány vezette.

Ez év tavaszán is választott Bulgária. Akkor is általános, egyenlő, titkos és községenkénti volt a választójog. Akkor Sztambulijevski kormánya vezette a választásokat. A választások akkor Sztambulijevskinek hoztak döntő győzelmet.

Igaz, hogy a közbeeső időre esik a forradalom, Sztambulijevskyt meggyilkolása s a Cankov kormány uralomra jutása, ki hiszi mégis el, hogy az a törvény, amelyik a tavasszal Sztambulijevskyt eltette s titkosan rászavazott, most ha Cankovot elteti is, meggyőződésének kényszerű szavazott rá. A tömeg vagy akkor hazudott, vagy most hazudik, mert ha mind a két esetben hazudott, vagy igazat mondott, ami egyre megy, akkor a hatalomnak ezt a kiszolgáltatást, ezt a mohó és meztelen szeretkezést a hatalom mindenkor birtokosával csak olyan szóval lehetne bizonyítani, ami tekintetében a magyar büntető-törvénykönyv kizárja a bizonyítást.

Shakspeare csak a szerencséről mondja, hogy vissza, a tömegről nem mondja, de hatalmas költői erővel ábrázolja ugyanezt. Az *Ember tragédiája*-nak ötödik színe nem is illusztrál mást, mint ezt. Tudósok tanítják, költők hirdetik s a politikusok mégis erre az ingoványos, erre a süppedéses, földcsuszamlásos és erupciós talajra építik fel a maguk uralmát s a rájuk bízott élőknek s a rájuk nem bízott jövődönék értékeit. Mert a népszerűség mákonytól mámorosak.

Ezek az egymás sarkába lépő ellentétes népitételek azoknak adnak igazat, akik az általános választójogot nem tekintik a demokrácia uralmi sikerének. Ahol általános választójog van, ott még sok módja képzelhető el a népakarat meghamisításának. Ne is gondoljunk másra, mint a sajtóra. Ha a népakarat uccai lány, akkor a sajtó a kerítője. A gonosz, a rosszhiszemű, az aljas, a megvásárolt, a kibérelt tollú és lelkiismeretű sajtó a maga személytelen tekintélyével a saját képére és hasonlatosságára tudja átformálni a tömeg akaratát. A tömeg kritikátlan s a tömeglélek kutatói elég egyértelműen mutatnak arra, hogy a tömegben az egyenlőséget kritizálják s vele a saját maga felett való rendelkezést is. A legértelmesebb egyedekből álló

tömeg is képes a legértelmeletlenebb cselekedetekre. Hát még ha a tömeg - s minden tömeg - olyan egyedekből áll, akik külön-külön is a szenvedélyüknél vezethetők. S tömegre verődve ezerszer könnyebben gyújtható föl minden gonosz indulat. Ha a sajtó hatalom, ez a hatalma van. Ha a sajtó becstelen, nemcsak azok becstelenné válnak, akik a maguk céljára használják föl, hanem becstelenné válik a tömeg is, melynek lelkét trágázza gonosz jelszavakkal. S hiába egyenlő, titkos és általános a választójog akkor, ha fölgyújtott indulatu tömeg szavaz.

De a legtöbbször erre nincs is szükség. Mintahogy a víz a legalacsonyabb hely felé törekszik,

ugy törekszik, rohan, száguld a tömeg a hatalom birtokosa felé. Annak van igaza, aki a hatalom. Mint a Firenzei Legendá-ban az asszony, úgy lesi a tömeg a hatalomért vetelkedők birkózását, hogy melyik marad győztesen a porondon. Aztán éljenek és csatlakoznak. A demokrácia forradalma győz, a kommün lesz urrá vagy a reakció arat diadalt? A tömeg nem disztigvál és nem törődik csekélységekkel. Éljen a győző! Hogy milyen világnézet, milyen uralmi szervezet, milyen társadalmi rend került hatalomra — *minima non curat praetor*. A fölkelő nap előtt mindenki természetimádó. A fölkelő hatalom előtt mindenki térdre ereszkedik.

Mentőakció az agrárminiszter érdekében

A boszniai radikálisok Simonovics mellett — A vajdasági demokraták palotaforradalma — Fiumében újabb puccs készül

Beogradból jelentik: A politikai köröket élénken foglalkoztatja az agrárminiszter személye körül egyre vehemensebben megnyilatkozó harc, amelyet tudvalevőleg a vajdasági radikális képviselők kezdtek meg azért, mert a miniszter tulságos következetességgel ragaszkodik a maga agrár politikájához. Az a hír, hogy Simonovics miniszter, akinek pozíciója a támadások következtében megrendült, az utóbbi napokban váratlanul segítséget kapott a boszniai radikális képviselők részéről, akik — mint a beogradi „Novosti” írja — elhatározták, hogy az agrárminisztert a radikális klubban minden erejükkel megvédelmezik. A lap szerint a boszniai radikálisok akiknek részben azért szimpatikus Simonovics, mert meggyőződéses ellensége a nagybirtoknak, a „feudalizmusnak”, részben pedig mert a dobvoljacoknak újabb földek kiosztását vette tervbe, a boszniai radikálisok meg fogják akadályozni, hogy a Simonovics elleni kampány sikeresen fejeződjék be. Ezt a kampányt különben — írja a lap — a radikális klubban a nagybirtokosok inspirálják, akik megbocsájtathatlan bűnök törlik Simonovics demokratikus nagybirtokellenes agrárpolitikáját. A támadásokat közvetlenül a vajdasági radikálisok vezetik, akik legutóbb azt kifogásolták legfőképpen hogy az agrárminiszter a vajdasági agrárkérdések ügyében őket nem hallgatta meg. A „Beogradski Novosti” szerint összefüggésben van a Simonovics elleni harcral a Lalosevics által a mintagazdaságokról kidolgozott törvényjavaslat, amely azoknak a földbirtokosoknak, akik birtokukat mintagazdasággá minősítik megengedi hogy a maximumon felül is igényelhesse-

nek földbirtokot. — A lap úgy tudja, — hogy a radikális klub többsége az agrárminiszter mögött áll, aki föltétlenül megmarad állásában és tovább folytatja agrár politikáját.

A „Beogradski Novosti” cikkéből mint értesülünk, csak annyi fedi a valóságot, hogy néhány boszniai radikális képviselő hajlandó Simonovics pozícióját megvédelmezni. Az amit a vajdasági radikálisokról ír, minden alapot nélkülöz és az is erősen vitatható hogy a radikális klub többsége Simonovics mellett áll.

Az agrárminiszter egyébként felépült betegségből és elfoglalta hivatalát. Meglátogatta a beteg Pasics miniszterelnököt is, akivel rövid tanácskozást folytatott.

A kormány intervenciója a romániai szerb iskolák érdekében

A Bánátnak Romániához csatolt részében szerb iskolák és egyéb szerb nemzetiségi intézmények érdekében a beogradi bormány azzal a kéréssel fordult a román kormányhoz, hogy figyelmeztesse a Bánátnban lévő tisztviselőit, hogy a jövőben ne nehezítsék meg a szerb iskolák és egyéb közoktatásügyi intézmények működését. Az SHS. kormány kívánsága annál indokoltabb, mert a román polgárokkal és azok iskoláival és egyházaival szemben az SHS. királyság teljesen toleránsan és tapintatosan viselkedik.

Elkészült az 1924—25. évi költségvetés

Beogradból jelentik: Bár az 1923—24. évi költségvetés csak most jutott el a pénzügyi bizottság előtt való tárgyalásukig, a pénzügyminisztérium már elké-

szült az 1924—25. évi költségvetés tervezetével is. Az új költségvetés 10.625 millió dinár kiadással zárul, míg az előirányzott bevételek ezt az összeget valamivel meghaladják.

Fiumében nagykorú állampolgárok születnek

A fiumei kérdés újból nyugtalanítja a beogradi közvéleményt. Fiuméből ugyanis olyan hírek érkeznek Guardino tábornok intézkedéseiről, amelyek előre illuzóriusakká teszik a küszöbön álló fiumei választásokat. Mint-hogy a fiumei választópolgárok többsége elkeseredett ellensége a jelenlegi uralomnak, Guardino tábornok, hogy az olasz többséget biztosítsa a választásokon, mesterséges uton állít elő új fiumei polgárokat. Minden olasz, aki Fiuméba érkezik, megkapja azonnal az állampolgárságot, elsősorban természetesen a fascisták.

A fascisták között az a hír van elterjedve, hogy hamarosan meg fogják szállni Susakot és Buccarrit is és ezzel egyidejűleg történik majd meg Fiume végleges annexálása.

A jugoszláv politikusok érthető idegeskedéssel szemlélik a fiumei fascista-mozgolódást és egyöntetű véleménye a legkülönbözőbb pártokhoz tartozó képviselőknél, hogy a kormánynak erélyesen fel kell lépni a készülő újabb puccs miatt és ezt preventív intézkedésekkel kell meggátolni.

Két csoportra szakadnak a vajdasági demokraták

A demokrata-párt belső ellentéteiről szóló híreket ugyan hivatalosan tagadják s rámutatnak arra, Boskovics Dusán, aki a hírek szerint a demokraták secedálását előkészíti, Pribicevics egyik legszemélyesebb híve s nem kezd akciót Pribicevics ellen. Ezzel szemben arra mutatnak rá, hogy a két vajdasági demokrata képviselő, Boskovics és Setyerov között olyan mélyreható személyi és elvi ellentét áll fön, hogy ket-tejüknek alig lehet ugyanazon párt kereteiben megmaradni. Mint-hogy pedig Jaksics Zsárkó, Ma-inszki és más vajdasági demokraták, akik ugyan ebben a ciklusban nem jutottak mandátumhoz, Boskovics Dusánt támogatják s Pribicevicshez való minden személyes vonzódásuk ellenére, épen a nemzetiségi politika terén mélyreható ellentétek választják el őket a hivatalos demokrata párttól, — biztosra veszik, hogy a vajdasági demokraták is szét-szakadnak két csoportra. Egyelőre a válság nem szélesedett még ki, de nincs kizárva, hogy már a napokban komoly fordulatot vesz a megindított akció.

Ahol a német trónörökös él

Az oelsi kastély új lakója

Frigyos Vilmos, a német trónörökös, bizonytalan trónpretenensi állapotát felcserezte egy kevésbé bizonytalan foglalkozással: földbirtokos lett. És minthogy Németországban még nem csináltak meg az agrár-reformot, a császár fia egyelőre nyugodtan élhet *negyvennégyezer holdas* birtokán. Az oelsi birtok koronauradalom s a német állam igényt is tart rá, per is van miatta folyamatban, de úgy látszik, hogy a trónörökös reméli, hogy ő nyeri meg a pört, ha a birtokra ment lakni.

Oels, ahol az extrónörökös nagybirtokosi pályáját megkezdte, jelentéktelen német város, 13.000 lakosa van. Németországban eddig csak egy emlegettek, mint ahogy Pozsonyt a mákospatkójáról, vagy Székesfehérvárt a székesfehérvári virsliről. Az átlag németek csak annyit tudtak róla, hogy az oelsi cukrászok sütik a legjobb »streussel kuchen«-t. Most azonban nevezetes város lett. Egyetlen szállodáját az »Aranyszász«-t riporterek szállták meg s a postahivatal, amely eddig éjjeli szolgáltra nem is volt berendezve amerikai és angol mozik, újságírók főhadiszállása. A város idegenforgalmát a kinorporterek is nagyon emelik. A hazaérkező trónörökösökről azonban eddig nem sikerült felvételt csinálni, csak a rezidenciáját: az oelsi kastélyt sikerült lefotografálni, amely nem tiltakozhat a kíváncsi érdeklődés ilyen módon való megnyilatkozása ellen.

Az oelsi kastély valóban érdekes épület is. A városka közepén áll, pompás, renesans-stilusu épület, 350 éves. Harangtornya van, mint a legtöbb német kastélynak s eddig az oelsieknek az volt a szórakozásuk, hogy délben ott promenádoztak a kastély előtt s hallgatták a zenét.

Az oelsiek, ha eddig nem is voltak valami tulságos császárpártiak, most nagy lelkesedéssel várták a trónörökös

közt s virágokkal halmozták el új lakását.

A trónörökös azonban eddig még senkivel sem érintkezett, s látogatást nem fogadott. A hosszú teii estéken azonban aligha fog unatkozni. Dolga ugyan nem igen lesz, de társaság, még pedig »egyenrangú« társaság kínálkozik számára. Oelstől tíz kilométernyire, Sybillenortban lakik Ágost, a volt szász fejedelem s néhány kilométerrel odébb, Heinrichshofban tölti számvetésének

napjait a volt szász-weimári nagyherceg. A két uralkodó eddig a megfelelő társaság hiányában meglehetősen unatkozott. Ágost fejedelmnek az volt az egyetlen szórakozása, hogy nagyokat ivott s a környékbeli kis gazdákat igyekezett az asztal alá inni, a weimári nagyherceg még kevésbé ebenbürtig módon ütötte agyon az időt: emlékiratokat írt. Most aztán majd hárman lesznek, s legalább preferanszot is játszhatnak a fenséges partnerek.

Esnek a gabonaárak — nő a drágaság

Drágábbak a közszükségleti cikkek, mint amikor a gabona métermázsája ezer koronával drágább volt

Az általános drágaság a tél kezdetén rendszerint újabb hullámot vet. A közszükségleti cikkek a tél kezdetével jelentékenyen rendszerint megdrágulnak. Ez az utóbbi időben már megszokottá váló jelenség az idén sem maradt el. Az utolsó hetekben újabb drágasági hullám jelentkezik és az nyilván nem is érte még el kulminációs pontját, mert olyan újabb áremelések vannak készülőben, amelyek a megélhetést megint tetemesen meg fogják drágítani.

Az újabb áremelések pedig teljesen indokolatlanok, sőt a gabona-*paritás alapján lényegesen csökkenni kellene az áraknak általában.* A buza ára ma métermázsánként majdnem ezer koronával olcsóbb, mint egy évvel ezelőtt és mostanában érte el a mélypontját. Miután pedig a munkás, a termelés és általában az árak kialakulására befolyással bíró minden tényező a buza-*valuta* szerint igazodik, a gabona lényegesen áresése természetessé tenné, hogy az árak az egész vonalon essenek.

Ugyanílyan hatással kellene lenni a *dinár aránylag magasán történt stabilizáltságának* is az áralakulásra, azonban a dinár emelkedése óta sem tapasztalható az olcsóbbodás egyetlen cikknel sem — a gabonát kivéve.

Elsősorban a vendéglők és éttermek járnak elől a jövedéval ismét és a néhány havi időközökben állandóan ismétlődő áremelkedések most sem maradnak el. A suboticei éttermek egyrésze már november elsején emelte az árakat, december elsejére pedig újabb áremelést készítenek elő azok számára, akik vendéglőben kénytelenek étkezni. A gabona- és liszt-árak után az állatkivitel megbővülése miatt *esnek a húsrak is* és sem a zsír, sem más élelmiszer nem drágult az utóbbi időben, *az éttermek mégis telemelik a már ugyanis magas vendéglői árakat.*

Ugyancsak tapasztalható áremelkedés más közszükségleti cikkeknel, elsősorban a *ruházati cikkek*nél. Bármelyik suboticei szabócégnél ma legalább 50 százalékkal drágább egy férfiöltöny, mint volt egy évvel ezelőtt, amikor a gabona még a legdrágább volt, de a két-három hónappal ezelőtti árakhoz viszonyítva is jelentékeny drágulás észlelhető, holott azóta lényegesen javult a dinár zürichi árfolyama. Hasonló a helyzet a kereskedelemnek csaknem minden ágában és a ruházati és divatcikkek kivételével például épp kedden emelték a villanyáram és villamosviteldij árát, a tűzifa pedig

az utolsó héten ugyancsak drágult.

A gazdasági helyzettel ellentétben áralakulások okát kereskedők körében úgy magyarázzák, hogy a pénzhány és a magas bankkamat okozza elsősorban, hogy az árak nem tudnak lépést tartani a valuta javulásával és a gabona olcsóbbodásával. Kétségtelen, hogy a pénzhány okozta gazdasági válság kedvezőtlenül befolyásolja az árak kialakulását, azonban annyi ellensúlyozó körülmény forog fenn, hogy az eddigi és a tervezett újabb áremelések semmiesetre se lehetnek indokoltak. Módot kellene találni a középosztályt és a munkásságot erősen sújtó újabb drágasági hullám terjedésének megakadályozására, mert egészen groteszk helyzet alakul ki azáltal, hogy a munkabérek és a fizetések emelését viszont azal tagadják meg, hogy a dinár stabilizációja és a gabona árának esése következtében nincsen semmi ok a fizetések fölemelésére.

Drágább lett a villany

A nagy áramfogyasztás tulajdonosai a gépeket

A suboticei villanytársulat a minap beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben a villanyáramdíj fölemelését kérte. A beadvány szerint a személyszállítás díját ötven parával, a világítási áram díját pedig hektowattónként tizenöt parával szándékozott fölemelni a társulat. Az áremelés szükségességét részletesen megindokolta a villanygyár igazgatósága és ezért a városi tanács nem is zárkózott el az emelés elől, hanem még az első ülésen elvben elfogadta az előterjesztést. A városi tanács határozatáról értesítette a villanygyár igazgatóságot és közölte, hogy

Magyar karrierék Amerikában

Az új amerikai konjunkturáról rendkívül érdekes részleteket mondott el Berkó D. Géza, az Amerikai Magyar Népszava főszerkesztője. Az amerikai szerkesztő Berkó Marcinkó József plébánossal együtt majdnem hatszázezer korona értékű szeretetadományt gyűjtött és vitt most Budapestre.

A világsajtó pár nap óta feltűnő cikkekben foglalkozik Amerika és Európa gazdasági kapcsolataival és a nagyfontosságú jelentések jó része homályos, sőt érthetetlen a viszonyok kellő megvilágítása nélkül. Kapóra jött tehát, hogy az Egyesült Államok egyik legalaposabb ismerője, akinek odaát is elsősorban összeköttetései és értesülései vannak, kimerítő nyilatkozatot adott ezekről. A széles perspektívájú felvilágosítás így kezdődik:

— Amerikában száztizmillió ember él és ez maga óriási szükséglet kielégítését kívánja meg. Amit kevesen tudnak itt — bár rendkívül nagy fontossága — az United States megnyerte egész Délamerikát. Németország most nem küldhet Délamerikába árut s Anglia is sokkal kevesebbet. Az Unió így nagytömegű áruja hatalmas piacot talál Délamerikában. Azonkívül sokfelét pótolni kell amit a háború alatt nem gyártottak s ez is tág méretekben szaporította a munkaalkalmat. Tömérdek hadigyárat visszaalakítottak s mindez a fém-vasáru- és másfajta gyár most teljes üzemmél dolgozik. A föllendülés példátlanul nagyarányú s a verseny Németország helyett Angliával folyik, aminek még súlyos következményeit fogjuk látni. Csak egy apró, de ríktó példa: A republikánus párt szívósan a »protektive tariffs«, a vámvédelem elvét követi, s ez a jelző lehetetlenné teszi

a többi közt azt, hogy Angliából most egyetlen készruhát hozzanak be. Óriási a vám és semmiféle angol holmit el nem tudnak adni, ami Amerikában készülhet.

— Milyen iparágban legnagyobb a föllendülés?

— Az acél, a szén termelése, az autógyártás, meg az építkezés terén. Az autó különösen olcsó, még a legjobb gyártmány is sokkal olcsóbb lett a háború óta.

— Alig van már olyan üzem, ahol magyarok ne dolgoznának. Munka nélkül kevesen maradtak, hisz általában munkahiány van már az acéltelepeken és a bányákban. A termés pedig annyira jó volt, hogy a földművelési miniszter egyenesen ajánlotta a farmereknek: csökkentsék a buzatermelést. Kétféle jó kenyér már öt centért kapható, a cukor, a kávé feltűnően olcsó. A dolgozó magyarok határozottan meg lehetnek elégedve. De a magyar gyárosok is.

— Az Amerikában lévő magyar gyártelepek közül híres a Pollacsek-*rézgyár.* A tulajdonosa fivére annak a Pollacseknek, akit bombabarobbanás ölt meg az Erzsébetvárosi Körben. Óriási telepe a Long Island Cityben van. Legutóbb ez a gyár nyerte meg azt a pályázatot, amelyet az 5. Avenuen felállított rendőrtornyokra írtak ki. Ezek szabályozzák, irányítják a közlekedést, például az autók szédítő forgalmát. Művészi szempontokat is érvényesíteni kellett a toronyszerkezetben, s Pollacsek ötven pályázó közül nyert. Különböző nyolcszáz alkalmazottja dolgozik.

— A másik hatalmas magyar gyár, Kunz Tivadar clevelandi butorgyára. Főképp varrógépek farészeit készíti s több mint kétezer munkásnak ad kenyert. Kunz noviszadi származású és már negyven éve telepedett le odaát.

— Magyarszármazású gazdag keres-

kedő igen sok van Amerikában. Talán legismertebb köztük Kiss Emil, akinek ma kilencvenezer ügyfele van Amerikában. Vagy huszonöt évvel ezelőtt Hamburgban volt bankgyakornok, amikor áthajózott, kis pénzküldő-irodát nyitott. Ma pedig mint bankár, Amerika legnagyobb cégeivel dolgozik.

— A legmódosabb amerikai magyar hírében Partos Miklós áll. Tizenöt éve, szerény kis gyógyszerárt nyitott a Second Avenuen, Vagyona alapját — mi tagadás — hashajtó-szerrel vetette meg. A szer neve: »Partola« s ezt Amerika minden lapjában hirdette. Itt tudják, hogy a sajtóreklámnak milyen döntő a fontossága. Az ungvári születésű patikus ma legalább tíz millió dollárt »ér«. Legutóbb megvásárolta a »Newyork Herald« palotáját, a város legforgalmasabb és legszebb helyén. Csak a ház átalakítása több millió dollárba került.

— Érdekes karriert csinált Galambos mérnök Fordnál, a világhírű autógyárosnál. Most a bizalmasa s Fordnak valami nőrokonát vette feleségül. Első-rangu konstruktor. A nemrég Budapesten járt Zukor »filmkirály« nevét bőven emlegették, amikor itthon járt, szülőfalujának 20.000 dollárt adott. Magyar orvosok, ügyvédek és bírák is mind nagyobb szerepet visznek Amerika társadalmában. A newyorki Supreme Court-nál, a legfelsőbb bíróságnál, működik az egrí születésű König Móric, meg a pesti születésű Wasservogel János. A City Court főbírája Hartmann Gusztáv. A Municipal Court — ez itt a polgári bíróság — tagja Blau William, aki előbb rendőrbíró volt.

A főszerkesztő ezután néhány meglepő adatot mondott el a kereskedőkről:

— A magyar nem jó kereskedő, halottam sokszor. De Amerikában ez valóban frázisnak bizonyult. Kitűnő üz-

letemberek közt nemcsak zsidó válású magyarok akadnak, hanem határozottan nagy számban kereszények is. Kivált az újabb generációban. A többi közt Boldizsár Ferenc, aki egyszerű földmives volt idehaza, most Clevelandban él, ahol egyik fia ügyvéd, a másik orvos. Aztán Szende József szabó, akinek fia Newyorkban ügyvéd. Dezső János földmives volt idehaza s Bridgeportban gazdag kereskedő. Ciglar József, Rencsicsovszky és Koletár József ugyancsak Bridgeport tehetős boltosai. Legalább ötvenezer dollár a tiszta vagyonuk. Fekete József tizenöt-*éve* csikágói szabómester volt, most bankár és a fia jóhírű ügyvéd. Cleveland leggazdagabb embere Weiser János. Félmillió dollárnál jóval többje van. Most bankár, de ház- és ingatlanadással is foglalkozik. Egyik fia már ügyvéd. Az új generáció vezetni fog a közeli jövőben ép úgy politikai, mint a társadalmi élet terén. Messze Kanadában is nagyon sok igen gazdag ember van. A los-angelosi híres filmkirály, Krausz Tamás is magyarszármazású. Mint egyszerű ingatlan ügynök kezdte pályáját s most mérőföldekre kiterjedő birtoka van, felszerelve vízesésekkel, barlangokkal s palotája telve műkincesekkel.

Az amerikai szerkesztő azonban hozzáfűzte hogy tízezer kivándorló közül csak talán egynek sikerül vagyonghoz jutni. A megélhetés is nehéz Amerikában s napról-napra nehezebbé válik. A ki ismeretlenül nekiindul a dollárok hazájának s arról álmodozik, hogy ott hamarosan vagyont szerez, az vagy éhen hal, vagy beletörődik abba a kemény, nehéz szinte szünetnélküli munkába, amely megszerzi számára a száraz kenyeret.

Amerikában többet kell dolgozni, mert bárhol a világon kemény testi munkát kell végezni. A kivándorlók tehát inkább sajnálni, mint irigyelni valók.

bizonyos föltételek elfogadása ellenében hozzájárul az emeléshez. A villanytársaság a tárgyalások folyamán elfogadta a tanács által megszabott föltételeket és ennek alapján kedden életbe lépett az új díjszabás.

Az áremelés iránti kérvényben arra is hivatkozott a villanygyár igazgatósága, hogy az állandóan emelkedő áramfogyasztás miatt nagyobb gépek felszerelése szükséges, mert a jelenlegi gépek annyira megvannak terhelve, hogy alig győzik a rendes áramszolgáltatást és emiatt különösen az utóbbi időben többször zavarok is álltak elő. A nagyobb megterhelés súlyos károkat is okoz a társaságnak. Ennek következménye az is, hogy hétfőn délután az egyik uccai transzformátor kigyulladt. Az új gépek beszerzése rendkívül nagy tőkét igényel, a szükséges pénzt a társulat csak a jövedelméből fedezheti. A közönségnek is érdeke az, hogy a rendes áramszolgáltatás legyen, megszűnjenek az áramzavarok és ezért a telep kibővítéséhez a közönségnek is hozzá kell járulni.

Mint értesülünk, a villanygyár igazgatósága a szükséges átalakításokat és új gépek felszerelését rövidesen meg is fogja kezdeni.

A titokzatos röpirat

A budapesti rendőrség kegyrött egy tréfás pamfletnek

Budapestről jelentik: A főváros uccáin vasárnap ismeretlen tettesek különös és titokzatos röpiratot terjesztettek, amelyben az úgynevezett »Németbarát Keresztény Egyesületek« nevében a keresztény polgárságot heti gyűlésekre invitálják és felszólítják, hogy a bajor forradalmat szívvel-lélekkel támogassa, mert, mint a röpirat mondotta, »Magyarországon a vezetésnek a német származású előkelők kezében kell lenni.« A röpirat magyartalan összeállítás és különös megfogalmazása arra indította a rendőrséget, hogy a röpirat szerzőit abban a társaságban keressék, amely hetekkel ezelőtt már a bajor forradalom támogatását előkészítette és szervezte itt Magyarországon. Míután azonban a szervezők e pillanatban még az ügyesség fogházában ülnek, azt hitték a rendőrség emberei, hogy ezt a röpiratot valaki éppen a rendőrség akciójával szemben és a rendőri munka nevéssé tételére dobta Budapest uccáira. Ezzel is igazolni akarták azt, hogy a lefoglaltakon kívül még éppen elegendő vannak Budapesten, akik Bajorországot támogatják a forradalomban és át vannak adva a bajor horogkeresztes forradalmárok eszméitől. A nyomozás azzal indult, hogy sorra kérdezték itt Budapesten az összes társadalmi egyesületeket, vajjon adtak-e bárkinek is megbízást hasonló tartalmú röpirat kiadására. Az egyesületek sorra tiltakoztak ez ellen a föltevés ellen, ugyancsak azok az előkelőségek is, akiknek nevei az iraton mint megbízható, német származású előkelőségek szerepelnek: Friedrich, Haller, Weisz Konrád, Turi-Tillmann, Lendvai-Lehner, Huszár-Schein, Schandl, Frühvirt, továbbá az összes magyar nevű fajvédők és arisztokraták is, akikről zárójelben pontosan feltüntetjük a névsor, hogy anyai részről külföldi származásúak. A kitünően összeállított röpiratról egészen nyilvánvaló, hogy mi volt a célja: *bebizonyítani, hogy a nemzeti jelszavakkal hangoskodó*

magyar» fajvédők egyből-egyig külföldi származásúak és fajmagyar tévedésből sincs köztük. A rendőrség azonban egész sereg házkutatást tartott a röpirat miatt különbö-

zók helyeken, annak ellenére, hogy a cédula szemellátólag csak a fajvédők nevéssé-tételére készült. Annak ellenére, vagy — talán éppen azért?

Mikor adják át Zsombolyát?

A Romániának jutó terület egy részét a megegyezés ratifikálása előtt ki kell üríteni

Beogradból jelentik: A román-jugoszláv határmegállapítás kérdésében, mint-hogy a területi kérdésekre nézve már végleg létrejött a megegyezés; most már csak akörül folynak a tárgyalások, hogy mikor történjék meg mindkét részről az átkerülő területek kiürítése és átadása.

Emandi román követ, aki kormánya nevében ezeket a tárgyalásokat folytatja, erről a kérdéssel a következőket jelentette ki tudósítónknak:

— A megkötendő konvencióban külön-külön lezárul a bizonyos területeknek még a parlamenti ratifikálás előtti kiürítésére. Ez a klauzula a sevresi szerződésen alapul, amennyiben az teljes érvénytelé bir a bánági határookra nézve. Tizenegy község van most Jugoszlávia birtokában, amelyek a sevresi szerződés szerint Romániát illetik meg. A most kötött konvenció szerint ezeket a községeket a konvenció aláírásától számi-

tott egy hó leforgása alatt — tekintet nélkül az előzetes parlamenti ratifikálásra, ki kell üríteni. Ezekből a községekből nyolc kerül át Romániába, három Jugoszláviáé marad.

A román követnek *Nincsićs* külügyminiszterrel folytatott legutóbbi tanácskozásán, hír szerint, létrejött a megegyezés azoknak a területeknek átadására nézve is, amelyek nem a sevresi szerződés alapján adatnak át, vagyis amelyekre nézve most jött létre a megegyezés. Eszerint ezeket a területeket egy hónappal a szerződés parlamenti ratifikálása után fogják kölcsönösen evakuálni.

Eddig a napig úgy az SHS., mint a román hatóságoknak joguk van a birtokukban lévő területeken az állami jövedelmeket beszélni.

Hátra van még a megegyezés a határmenti forgalom és a kettős birtokok kérdésében.

A német kormány a megszállt területek elszakadását kívánja

A szociáldemokraták bizalmatlansági indítványa Stresemann ellen

Berlinből jelentik: A politikai helyzet annak ellenére, hogy a néppárt nagy többséggel bizalmat szavazott Stresemannnak, lényegesen rosszabbodott. A birodalmi gyűlésen Stresemann kancellár ellen három bizalmatlansági indítványt nyújtanak be. Az egyiket a német nemzetiek, akik a legélesebb harcot kezdték meg a kormány ellen, a másikat a szociáldemokraták, akik különösen a bajor események miatt vannak elkeseredve, a harmadikat pedig a kommunisták, akik a kormány szászországi politikáját tartják veszedelmesnek. Valószínűnek tartják, hogy a birodalmi gyűlés többsége a kormány ellen fog fordulni, amely esetben Stresemannak nem marad más választása, mint *headja lemondását*. A kormányválság pedig, ha bekövetkezik, előreláthatólag oda fog vezetni, hogy megvalósítják a rég kívánt tervet és háromtagú direktórium veszi át a birodalom vezetését, amely a birodalmi gyűlés nélkül felhatalmazás alapján intézi Németország ügyeit.

Lemond a bajor kormány

Münchenből jelentik: Knilling miniszterelnök már a legközelebbi napokban megvált állásától. Visszalépésének az az oka, hogy Kahr főállambiztos diktatórikus módon minden hatalmat magában egyesít és ezzel a bajor kormányt teljes télenességre kárhoztatja.

A birodalmi kormány sorsára hagyja a megszállt területeket

Berlinből jelentik: Elterjedt az a hír, hogy a birodalmi kormány hajlandó feladni a Rajna- és a Ruhr-vidéket. A külügyminisztériumban egy magasállású tisztviselő kijelentette, hogy a mai körülmények között direkt öngyilkosság volna tovább segíteni a Ruhr-vidék munkanélküleit. A birodalmi kormány kénytelen lesz a segítyezést beszüntetni és sorsára engedni a megszállt területeket. Ezt a tervet a megszállt területek képviselői is helyeslik, akikkel a tárgyalást az elszakadás

formájáról a belügyminiszter vezeti. Berlinben számítanak arra is, hogy a franciák anektálni fogják a Ruhr-és Rajna-vidéket, amely esetben nem ütköző állam, de francia tartomány lenne. *A birodalmi kormány semmiesetre sem mond le a Rajna-és Ruhr-vidék jogi birtokáról.*

A jóvátételi bizottság meghallgatja Németország képviselőit

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság véglegesen péntekre tűzte ki Németország képviselőinek a bizottság részéről való meghallgatását. Ugy hírlik, hogy a német birodalmi kormány a különböző érdekeltektől minisztériumok főtisztviselőit Párisba küldi ki, hogy Németország képviselőiben szakértői véleményt mondjanak a német birodalom jelenlegi pénzügyi és gazdasági helyzetéről.

Angol kölcsönt kap Németország

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány, mint Stresemann kancellár bejelentette az *Amsterdamban* sikerrel folytatott kölcsönügyi tárgyalásokat, amelyeknek eredménye szerint Németország *Amerikától, Angliától és Hollandiától kölcsönt kap.* E három ország bankcégjei hajlandóságukat nyilvánították arra, hogy résztvesznek a német aranyjegybank létesítésében is. Ez a bank arannyal és külföldi devizákkal teljesen fedezett alaptőkével alakul és a járadékmárkát kibocsátó bank ideiglenes működésének megszüntével nyomban megkezdendően tevékenységét. Hír szerint a kölcsönt nyújtó cégek között első helyen a londoni *Röder et Comp.* bankcég szerepel és jelenleg az angol bank részvételéről tárgyalnak, amelyet már ki-látásba helyeztek.

A szövetségesek nem alkalmazznak szankciókat az extrónörökös visszatérése miatt

Párisból jelentik: A nagyköveti értekezlet legutóbbi ülésének eredményeképp, mint hírlik, a volt né-

met trónörökös visszatérésének ügyében a szövetségesek arra szorítkoznak, hogy jegyzékben a német kormány tudtára adják, hogy a volt trónörökösnek Németországban való időzése, felfogásunk szerint, veszélyt rejt magában. A szövetségesek azonban nem javasolják sem kiszolgáltatását, sem pedig száműzetését és szankciókkal sem lenyegetik meg Németországot.

A katonai ellenőrzés kérdésében követelik a katonai ellenőrzés azonnal való megkezdését és közlik azokat a részletezett föltételeket, amelyek mellett a megkezdésnek meg kell történnie. A szövetségesek ebben a kérdésben sem fenyegetnek szankciókkal és föntartják maguknak, hogy jegyzékükre Németország részéről érkező válasz után arról tanácskozzanak, hogy esetleg milyen szankciók válnak szükségessé.

Románia püspökséget akar felállítani a Bánágban

Megkezdődtek a román-jugoszláv tárgyalások

Beogradból jelentik: Románia és Jugoszlávia kiküldöttének tárgyalása az egyházi és iskola-kérdések kölcsönös rendezéséről hétfőn vette kezdetét Temesváron. A román delegáció elnöke, *Gerbovicseranu* nyitotta meg a konferenciát szívélyes hangú beszéddel, amelyre *Radonics* dr. suboticiai képviselő válaszolt a jugoszláv delegáció nevében és annak az óhaját adta kifejezést, hogy a konferencia fontos munkáját ne huzzák-halasszák, mert a felmerült kérdések sürgős rendezése a jugoszláv-román jóviszony szempontjából elsőrendű érdek.

A román delegáció hír szerint azt tartja legfontosabb feladatának, hogy kieszközölje román püspökség felállítását a Bánágban. Az egyházi vagyon és a román iskolák kérdése csak másod-sorban érdekli a román delegációt.

A Szuboticiai Gyárosok Egyesületének megalakítása

December hó 2-ára halasztották az alakuló közgyűlést

A suboticiai és legközelebbi környék gyárosai és nagyiparosai — mint annak idején már megirtuk — együttes érdekek védelmére »Suboticiai Gyárosok Egyesülete« név alatt egyesület alakítását határozták el. A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban az alapszabályokat jóváhagyta és ennek alapján az egyesület alakuló közgyűlését a *Rottmann Imre* gyáros emléke mellett működő ideiglenes előkészítő bizottság november 18-ikára hívta egybe. Mivel a közgyűlésen az érdekelte gyárosok és iparosok csak csokély számban jelentek meg, a közgyűlést december 2-ikán délelőtt 10 órára halasztották el, melyet a suboticiai Lloyd helyiségekben fognak megtartani.

Az előkészítő bizottság most felhívta Subotica, Topola, Csantavér, Moravica, Senta, Ada, Mol, Stara-Kanizsa, Martonos, Horgos, Bajmok, Pacsér, Kishegyes és Szekics gyárosait és nagyiparosait — akik a suboticiai körzethez tartoznak — hogy az együttes érdekek védelmére végett az alakuló közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy így az egyesület megalakítását és intenzív működését biztosíthassák.

Meghalt, mert a családja sokat költött ruhára

Paraszttragédia, amely a maga kicsiségében sokkal jobban jellemzi a földet turó parasztagzda gondolkozását, mint hosszú regények, vas-kos tanulmányok.

Bácsföldváron Szabó György (Simon) odaváló parasztagzda összekülömbözött a családjával, mert a felesége a lányai számára butort s ruhát vásárolt, sok pénzt adott ki azokból a keservesen megszerzett bankókból, amelyekért az egész család reggeltől-estig dolgozott, s a melyen Szabó György földet akart vásárolni.

Az öreg földműves otthon nagy patálját csapott a »rongyok« miatt, amiket a családja összevásárolt s hogy csuffá tegye »pávaskodó« lányait, rongyos csizmába, rongyos ruhába öltöztött s úgy járt-kelt a faluban, hogy lássák, hogy ő milyen szegény, a családja pedig »mindent elpucol«.

A bosszúnak ez a módja úgy látszik nem nyugtatta meg, mert e hó 7-ikén eltűnt Földvárról. Családja mindenfelé kereste, de eredménytelenül s míg most Csurognál a halászkok egy oszlásnak indult hullát fogtak ki a Tiszaágból, amelyben felismerték Szabó György holttestét. Az öreg gazda afeletti elkésredésében, hogy a felesége és a lányai ruhára költötték a pénzt, eldobta magát az életet.

Szabó György családja nem tulajdonosan élvezheti az új ruhákat. A faluban nincs nyugtuk, a földváriak nekik rójják fel, hogy az apjuk öngyilkos lett.

A szörnyszülött

betörőkirály

Elfogták Budapest legveszedelmesebb betörőjét

Budapestről jelentik: A legutóbbi hónapok alatt nagyon sok feljelentés érkezett a budapesti rendőrségre ismeretlen tettes ellen, aki rendszerint ablakon keresztül mászott be a kiszemelt lakásokba, ahonnan minden holmit elvitt. A rendőrség megállapította, hogy a betöréseket egy és ugyanaz a személy követte el, aki nagyon alacsony ember, vagy gyermek lehet. A nyomozás azonban eredménytelenül végződött.

Hétfőn délelőtt egész véletlenül került rendőrkézre az ablaknászó betörő. Roth József detektív a Kosuth Lajos-uccában ment, amikor észrevette, hogy az egyik sarkon egy furcsa kis fiatalember tárgyal valakivel. Az alig egy méter magas cingár kis alakon elegáns sárga bőrbekcs volt, amely egész a cipőjéig leért. Fehér glazékegyszerűt viselt, lábain pedig lakkcipő volt, amely azonban nagy volt neki. A detektív hallotta, amint az az ember, aki a törpével tárgyal, következőket mondja:

— Nem veszem meg a holmit! Gyanussá vált előtte a dolog, a törpét előállította a rendőrségen, ahol kiderült, hogy ő követte el a sorozatos betöréseket.

Krause Gábornak hívják a 19 éves törpét, aki egy tekintélyes pesti család fia. Családja már évekkal ezelőtt kitagadta, mert már gyermekkorában is sok lopást követett el. Legelőször Munk István dr. földbirtokos lakásába tört be. Megtudta, hogy a földbirtokos és családja nem tartózkodik Budapesten. Az előszobáig egyik kis ablakát benyomta és azon keresztül mászott be a lakásba. Itt azután minden szekrényt kinyitott és a ruhákat kiszedte. Bement a fürdőszobába és

fürdőt készített magának. Talált egy üveg kölni vizet, melynek egész tartalmát beöntötte a vízbe. A fürdő után Munk dr. egyik legszebb ruháját választotta ki magának, amely természetesen nagy volt neki. Éppen ezért a nadrág szárából és a kabát ujjából jókora darabot levágott és azután felöltöztött. Az élekkamrában befőtteket talált. Azokat megette. Az egyik fiókban finom

Havanna-szivarok voltak, amiket szintén zsebre vágott, sőt egyre rá is gyújtott és jóízűen füstölögve ment el a lakásból komolysággal. A koscsival a kapu előtt állt meg, azután ismét felment Munk dr. lakásába és a lopott holmit két batyuba csomagolva elvitte.

Eddig tizenkilenc betörést ismert be a kis gnom, Budapest egyik legveszedelmesebb betörője.

„Öfelsége válasszon köztem és Tisza között!”

Hötzendorfi Conrad emlékiratai

Hötzendorfi Conrad emlékirataiban a háború kitörésével kapcsolatban foglalkozik részletesen Tisza Istvánnal is, akiről kiderül, hogy maga is óvatossabb és mérsékeltőbb volt a hadüzenet elküldése előtt, mint a vezérkari főnök. Ez azután nyílt összeütközésre is vezetett Tisza István és Hötzendorfi Conrad között. Az emlékiratokban a volt vezérkari főnök többek közt ezeket írja Tiszáról:

— Gróf Tisza István állandóan attól félt, hogy a románok betörnek Erdélybe ahol a magyar magnásoknak nagy birtokaik vannak. At ő is félt Tisza, hogy Erdélyben nyugtalanság támad a népközött... E ért Frigyes Ióherceghez, a hadsereg főparancsnokához és hozzám is többször táviratozott, hogy a 12-ik hadtest eltávovása után népfőlkelő formációk menjenek Erdélybe. Arra is kért hogy mondjam meg neki, hány népfőlkelési forrásra lesz és hogyan osztom szét őket. Ilyen népfőlkelési formációkat csakugyan kilátásba helyeztem, de később az orosz hadszíntérre kellett őket küldeni.

Conrad szerint tehát Tisza István csak azért féltette Erdélyt, mert a magyar magnások birtokával tördött és ugyanezzel magyarázza a volt vezérkari főnök azt is, hogy a volt miniszterelnök azt kívánta tőle, hogy a csapatok elosztásáról, helyzetéről és a hadvezetés szándékáról őt idejében értesítsék.

— Én Tiszának ezt a kérését keréken visszautasítottam! — írja Conrad.

Tisza nem nyugodott meg ebben a visszautasításban, mert tudta, hogy igen nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy ő tájékozva legyen. A királyhoz fordult tehát és az ő intervencióját kérte. Ferenc József Manzierer tábornokot küldötte a vezérkari főnökhöz. Conrad neki is azt válaszolta, hogy nem hajlandó tájékoztatni Tiszát.

— Mindamellett — szölte a tábornok — nem lehetne mégis valamit tenni, mert öfelsége nem szeretné Tiszát ilyen módon félreállítani...

Conrad így válaszolt:

— Akkor öfelsége válasszon köztem és Tisza közt.

Ellentétek a magyar kormány tagjai közt az Ulain-ügy miatt

Az igazságügyminiszter a fajvédők álláspontján Bethlen miniszterelnök Nagy Emil ellen

Budapestről jelentik: Ellenzéki politikai körökben nagy felháborodást váltott ki az igazságügyminiszter hivatalos nyilatkozata, amely bejelenti, hogy az Ulain-ügy nem tárgyalható statáriális bíróság előtt. Az ellenzék felfogása szerint Ulain Ferenc ügye mellékvádnyokra toldott és nincs híjvája bizonyos politikai erők közreműködésének. Szombaton már az volt a helyzet, hogy az ügyész-értekezlet a nyomozás kiegészítését határozta el záros határidőre. Ez meg is történt. A többi között Seybold Vilmos detektív-főfelügyelőt is — aki mint bajor őrmester résztvett Ulainék tárgyalásain — kihallgatta a puccs-ügy előadója, Mészner ügyész és noha ez a tanuvallomás súlyosbító körülményeket tárt fel, a ma megtartott második ügyészi értekezlet mégis az erélyebb minősítés mellett döntött. Ez a tény arra készítette a liberális ellenzék összes frakcióit, hogy nyomban érintkezést keressenek egymással és egységes taktikában állapodjanak meg a nemzetgyűlés holnapi ülésére, amikor Ulain Ferenc ügye az elnöki bejelentés kapcsán napirendre fog kerülni. Nagyon súlyosan esik lathá Bethlen István gróf miniszterelnöknek a felfogása, aki ebben a kérdésben nincs egy állásponton az igazságügyminiszterrel, aki — mint már nem először történt — megint a fajvédők álláspontjához áll közelebb, mint a miniszterelnökéhez. Az ellenzék megállapodott abban, hogy a nemzetgyűlés keddi megnívító ülésén egységesen követelni fogja, hogy az Ulain-ügybe ne vegyítsenek politikát és ne simítsák el a puccs-ügyet.

A liberális ellenzék formálisan számon fogja kérni a kormánytól Seybold detektív-főfelügyelő súlyos

vallomását. Számon fogja kérni azt, hogy ez a vallomás miért nem került a mérlegre olyan súlyal, amint jelent. Kérdést fog intézni a kormányhoz arra nézve is, hogy miért nem adott ki az igazságügyminiszter hivatalos közlést a kiegészítő vallomásokról s elsősorban Seybold detektív-főfelügyelőnek, mint a rendőrség teleszküldött tisztviselőjének vallomásáról. Erre azért helyezt súlyt az ellenzék, mert az említett vallomás döntő súlyú körülményeket tisztáz. A kiszivárgott adatok szerint Seybold főfelügyelő mint ál-bajor-őrmester szenzációs részleteket tudott meg annak idején a készülő puccsról. Bobula Titusz mondotta el neki részletesen, hogyan fogják végrehajtani a puccsot. Tőle tudta meg az ál-őrmester, hogy november végére tervezik a hatalom átvételét, a középületek megszállását és a leketeléstárat vett egységek eltávolítását. Így jutott tudomására a rendőrségnek, hogy a puccs estéjén titkos alarmmal készenlétbe helyezik szervezeteiket, majd megszállják a középületeket, ezalatt pedig az ucca rendjének biztosítása céljából a kecskeméti legények felvonulnak Budapest utcáin és így döntik meg a mostani kormányhatalmat. Az ellenzék lényegesnek tartja azonkívül a magyar-bajor »szerveződést« is, azt az iratot, amelyet Ulain Ferencnél foglaltak le a bécsi vonaton és amelyről éppen a rendőrség adott ki hivatalos közlést a közvélemény tájékoztatása céljából. Ebben az iratban lemondottan »politikai és katonai közönségről« van szó. Fegyverekről, idegen legyveresek akcióhaláljáról, »a szervező felek által kizárólag célszerűnek talált kormányzatok felállításáról« beszél az a szerveződés. Mind olyan szem-

pontok az ellenzék felfogása szerint, amelyeket feltétlenül tisztázni kell s amelyekkel semmi körülmények között sem szabad mellékvágyányra terejni. Mindebből azt a következtetést vonják le az ellenzéki padokban, hogy ez a puccs-ügy olyan, amelyet statáriális eljárás-sal kell tisztázni.

— Most az a színezet kezd kidomborodni, — mondotta egy ellenzéki képviselő — hogy Döhmel előlép agent provokatornek és az odium azokra hárd, akik idején hívták le a hatóságok figyelmét a puccs-készülődésre. Pedig ezek csak állampolgári kötelességüket teljesítették, amit mindenki számára előír az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény. Nem lehet komolytalan kisérlettel beszélni, hiszen maga a belügyminiszter rámutatott vallomásában arra a körülményre, hogy fegyverek beszállítására kellett felszólítani bizonyos szervezeteket s ezek között éppen a Szemere-kör csak a legnagyobb hatóságú erőfeszítésre tett eleget ennek a parancsnak. Egyik képviselő olyan, mint a másik. Tegyük fel, hogy valamelyik szociáldemokrata képviselő utazott volna ilyen szerveződéssel Szovjet-Oroszország felé s utközben tettenérték, vajjon az illető képviselő ügyének minőségéről is annyit tanakodtak volna?

Ez a rövid nyilatkozat tisztázza legjobban az Ulain-ügy lényegét. A nemzetgyűlés keddi ülésén egyébként Bethlen gróf miniszterelnök is fel készül szólalmi és ki fogja fejteni álláspontját, amely szerint az Ulain-ügyet komolyan kell venni és a puccskísérletet a legszigorubbán meg kell torolni.

Szabadlára helyezték a puccs három vádlottját

Budapestről jelentik: Az ügyészség kedden délfben saját hatáskörében szabadlára helyezte az Ulain-puccs három vádlottját, Döhmel Frigvest, Vikár Bélát és Gaál Józsefet. A másik három vádlott: Ulain, Szemere és Bobula egyelőre fogva maradnak.

A három mákvirág

Tolvajok és orgazdák a vádlottak padján

A szubotical törvényszék kedden tárgyalta Tari Imre és két társa Crnkovic Vécó és Kis-Bende András ügyét, akik az év elején sorozatos lopásokat követtek el Szubotican és a lopott tárgyakat különböző egyéneknek adták el. Ebben a bűnygyben, amelynek három tolvaj és tizenegy orgazda volt a vádlottja Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa ítélkezett; a tanács tagjai voltak Ilcs Dragonir dr. és Gyorgyevics Jován törvényszéki bírák. A közvédat Marusics Koszta államügyész, az ügyészség vezetője képviselte. A védői asztalnál Skaier Lovró dr., Singer Béla dr., Dimitrijevicz Dragó dr., Popovics Milivoj dr., Székely Zoltán dr. és Magardsevics Sándor dr. foglaltak helyet.

A bíróság elsőnek Tari Imrét hallgatta ki; aki másik két tolvaj-társával együtt vizsgálati fogságban ül. Elmondotta, hogy Eperjesen született, 21 éves hentes, nőtlen, lopásért hat hónapi börtönre volt már elítélve. Bűnsnek vallja magát a vádbeli cselekményben és beismer minden betörést. A betörések sorozatát ez év január havában Tari és Müller-cég szuboticali üzletében kezdték meg. Itt Kis-Bende Andrásal »dolgozott«. Éjjel tizenkét órakor, úgynevezett »Sperrhakkival« könykötték a boltajtót. Tari bement az üzletbe és kiadott különböző holmikat, több öltöny ruhát, kiszabott szövetet és egyéb árukat, a kint várakozó Kis-Bende Andrásnak. A lopott tárgyakat a tett után hajnali öt órakor kivitték Radonovácra Gregorovics Istvánhoz és eladták az

egészet 1200 dinárért. Ezután másik társával, Crnkovic Vécóval, február elején, éjjel 2 órakor betörték Pecarski Vitomir lakásába. Az ablak nem volt jól betéve, azt kinyitották, Crnkovic benyomta a spalettát és bementek az ablakon. A lopott holmit Ludas-Kis Tompára vitték ki, árulták több helyen, azt mondva, hogy azt Magyarországból „svercelték” be. Vevő akadt elég. A pénzen megosztottak. Február végén ugyancsak Crnkoviccal Karácsony Lajos üzletébe törtek be. A bolt rollójának lakatját baltával levették, a rollót feltölték és bementek az üzletbe, ahonnan paprikát, gyufát, harisnyát és más egyéb árut vittek el. Ezt az árut kisebb csomagokban eladogatták, azt mondva, hogy Magyarországból csempészett áru. A „csempészárú” jó márkának bizonyult, az emberek kapkodtak utána. A negyedik betörést Horgoson követték el, Urbán Benedeknél. Ide is az ablakon át hatoltak be. Az árut Szuboticán adták el. Mergán fűszerüzletébe törtek be ezután Szuboticán, ahonnan dohányt és más árut vittek el. Ezeknél a betöréseknél Tari mindig kettesben dolgozott valamelyik társával, míg a sorban következő „helyen”, Eberhart Károlynál Tari egyedül dolgozott. Ez áprilisban történt. A sorozatot bezárta egy bunda-lopás. A vasutnál, az állomás előtt állott egy kocsí, amely elé két ló volt fogva. A gazda ráterítette vadonatúj subáját a lovakra és bement az állomás épületbe. Eppen akkor ment arra Tari, Kis-Bende Andrásnak meglátták az új subát a lovakon és mert fáztak, úgy gondolták, jobb lesz nekik a suba. Tari vette le a lovakról a subát és kivitték Radonovácra Gregorovicshoz és ott eladták.

Ezzel véget ért Tari kihallgatása és következett Crnkovic, aki szintén beismerte a torhére rótt bűncselekményeket.

A harmadik vádlott Kis-Bende András azt vallotta, hogy Noviszadról jött Szuboticára, nem kapott munkát, amiért nagyon busult. Találkozott Tarival, aki azt mondta neki, hogy sohse busuljon, majd segít ő rajta. És elvitte magával betörési vállalkozásaihoz teljesjogi kompánistának. Ő is jelen volt, a mikor a lopott árut Gregorovicnek eladták és kijelenti, hogy megmondották Gregorovicnek, hogy az árut lopták, mire ő azt mondta, hogy csak hozzanak ismét árut hozzá, ő megveszi.

Az ezután kihallgatott Gregorevics Blaskó tagadja azt, mire az elmők elrendeli a szembesítést közte és Kis-Bende András között, aki a szemébe mondja, hogy megmondták, hogy könnyen szorított dolgot akarnak eladni. Amikor Gregorevics erre tovább tagadott, Kis-Bende rászólt:

— Mit hazudik? Mindig megmondtuk, hogy könnyen szerzett dolog. Az új subát is maga vette meg — olcsón.

Kis-Bende beismerte azt is, — amiről Tari „megfeledkezett”, hogy a Centrál szálloda éléskamrájából egy tepsit, húst és zsírt loptak el. A húst Gregorevicsné sütötte meg nekik Radonovácra.

A következő vádlott, Török Jánosné, vett a holmiból, de nem tudta, hogy lopásból erednek. A napi árat fizette.

Vida János azt vallotta, hogy ő nem vett semmit, csupán felesége vásárolt egyetmást.

Mattos György vett az áruból, de nem tudta, hogy lopott dolgok. Amikor a detektívek keresték a tetteseket, ő maga segített azokat elfogni.

Bleszies Márkó, Berényi Urbán, Engi György, Balog Mihály, Molnár István, Plukovic Vécó elismerik, hogy vettek holmit a vádlottaktól, de nem tudták, hogy azok lopásból erednek.

Vörös Istvánné nem vett semmit, Farkas Katalin szintén nem, míg az utolsó kihallgatott, Putnik Zlata vett, de nem tudta az áru eredetét.

A bizonyítási eljárás befejezése után Marusics Koszta ügyész Vida János és Vörös Istvánné ellen elejtette a vádat. Ezután a vád- és védbeszédeket tartották meg, melynek befejezése után a

bírósg visszavonult féléthozatalra. Rövid tanácskozás után Pavlovics elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint Tari Imrét betöréses lopásért négy évi fegyházra, Crnkovic Vécót és Kis-Bende András 3—3 évi fegyházra ítélte, Gregorevics Blaskót orgazdaság vétségében mondták ki bűnösnek és hat

havi fegyházra ítelték, Belunovic Stipánt gyanús dolgok vétele miatt kihágásban mondták ki bűnösnek és 500 dinár 50- és 100 dinár mellékbüntetésre ítelték.

A többi tizenkét vádlottat — miután bűnösségük mellett nem merült föl semmi bizonyíték, — fölmentették.

„Macedónia felől fenyegeti veszedelem a világékét”

Buxton Noel cikke Jugoszlávia ellen a Manchester Guardianban

Buxton Noel ismert nevű bolgár barát angol publicista balkáni körutjáról most tért vissza Londonba s tapasztalatairól hosszabb cikksorozatot számol be a Manchester Guardian hasábjain.

Legutóbbi cikkében a nemzeti kisebbségek védelméről értekezik Buxton és azt állítja, hogy a nemzetközi béke állandóan veszélyben forog, mert a volt ellenséges államok területeinek felosztása alkalmával több nemzet elégedetlenné vált. A világékét a legnagyobb veszedelem Macedónia felől fenyegeti. Azok, akik nem voltak Bulgáriában, el sem tudják képzelni, mennyire ellepték ezt az országot a menekültek amiatt a zarnoki uralom miatt, amelyet a szerbek Macedóniában gyakorolnak, úgy, hogy naponként tömegesen érkeznek a macedon menekülők Dobrudzsából, Görög-

országból és a török Tráciából s számosan menekülnek Bulgáriába mindamellett a bolgárokat leginkább Jugoszláviában üldözik. Cikkének végén Buxton föl hívja Európa figyelmét arra, hogy Bulgáriának nincs elegendő hadserege ahhoz, hogy az esetleges lázadások alkalmával a rendet fenn tudják tartani.

Az angol publicista cikkei kínos föltűnést keltett Beogradban, annál is inkább, mert szemmel láthatóak azok a források, ahonnan Buxton adatait meríti. A cikkek egyoldalúságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Buxton teljesen elhallgatja a bolgár és macedon bandák garázdálkodásait és betöréseit a SHS. királyság területére, amelyekkel szemben a beogradi kormány mindaddig a legenyhébb és leg-humánusabb ellenrendszabályokat alkalmazta.

HIREK

VAKOK

Ezt a moziban láttam.

A film egy házaspárról szól, akik negyvenöt évet átengődnek, kezdve a derűs ifjúságtól a derűtlen élemedettséig. Okos, gyilkos szatirú, epével fölözött, keserű meglátások, a józanság, a polgári fegyelm, erények és dierények szörnyű kifaceműtsége, felkoncolása és az ifjú léri, a szimpatikus szerelmes átdagasztódik jobbra-balra nem nézdelő, nem kérdező, csak loholó családteremtővé. Nincsenek többé miértek és a hit kövér, szűzhava pocsdává olvad az idő kemencéjében. Az isteni nő, aki nagytakarít, stoppol, lőz, hangversenyez, kávéházal, modern háromhölgygyé vedlik, tokát ereszt, elformátlanodik, olyan, mint egy bájos, lomha lud és szuszog. A képen tisztán hallok, hogy zihál, erőlködik. És ekkor megdöbbenően rájövünk, hogy ezek a figurák, akik törtetnek, trapolnak láradhatatlanul, tulajdonképpen csak állnak egy helyben, a lábukat emelgetik, optikai csalódás ez az egész — a relativitás elmélete átszerelve a házasságra — száguldozás. Ők mozdulatlanok. A többi alakok is, a részeges ur, a borbély is, a facér pincér is, a blazirt énekesnő is, a szerető is és a sápadt, nyugtalan kis diák is.

Élnék, mint sóbdványgyű gyótt szobrok, itt körülöttem is — mintha csak leléptek volna a vászonnól — a páholyokban és a zsöllyén. Azt hittem, hogy mélységesen szégyenkezni loznak a pucér magukraismerésben, hogy holtan buknak le a guny bajonettjával szívükben.

De csak csupa meglepedett, kellemetes-öröms arcot láttam. A destruktív film tendenciáját mindenki megértette, de a vitriolos arcucsapást nem vette semki magára. Az emberek roppantul meglepedettek önmagukkal, a tükörben mindenki

a másikat látta, ez sugárzott a hahotázó szájak ráncából, a szemek widám hunyorgásából.

Onagsága fölényesen mosolygott mögöttem, a léri elnézőn nevetéget altergóján, a blazirt énekesnő megvetően nézett körül, a kárvalott képti ur hasát fogta nevetésben, a részeges száznakozva pillogatót a zsöllyebeliekre és egy kövér hölgy melankolikus göggel, hallatlan öntudattal dobolt tömpe ujjával a páholykaria bársonyán.

A szomszédom, egy marhakereskedő, észrevettem, rajtam röhögött. (T.)

— Mussolini tanácskozása a francia nagykövettel. Rómából jelentik: Mussolini egyórás megbeszélést folytatott Barré francia nagykövettel. A Tribuna szerint a megbeszélés a rendkívül súlyos nemzetközi helyzetről folyt.

— Zmaj Jován Jovánovics kilencven éves. Noviszadról jelentik: Zmaj Jován Jovánovics, a híres szerb költő a napokban tölti be kilencvenedik születésnapját. Tisztelői és barátai ez alkalomból nagyszabású ünnepséget készítettek elő.

— Bulgária jóvátételi szállítási. Szófból jelentik: A jugoszláv-bolgár vegyes bizottság hétfői ülésén befejezte a tárgyalásokat azokról a kártérítésekről, amelyeket Bulgária az S. H. S. királyságnak fizet a háboru alatt Szerbiában rekvirált értékek kártérítése fejében. A meg egyezés értelmében a kártérítési összegnek felét, 150 millió levát négy év alatt tartozik Bulgária megfizetni és pedig 30 milliót 1924 május 1-én, a hátralevő összeget pedig 40 millió részletekben három év alatt kell kiegyenlíteni. A jóvátételi összeg másik felét természetbeni szállításokban kell kiegyenlíteni és pedig Bulgária 105.000 tonna szemet szállít 65 millió leva értékben és gabonát ugyanilyen értékben. A szállítást 1924-ben kell megkezdni és 1927-ig be kell fejezni.

— A spanyol királyi pár a pápánál. Rómából jelentik: XI. Pius pápa kedden fogadta a Rómában időző spanyol királyi párt. Ez alkalommal történt először, hogy a pápa nyilvánosan, az egész bibornoki kolégium jelenlétében fogadott uralkodót. A mult évben a belga királyt is csak magánkihallgatáson fogadta.

— Az új osztrák parlament első ülése. Bécsből jelentik: Kedden délelőtt először ült össze az új osztrák parlament. Az új osztrák nemzeti tanács elnökévé Miklós keresztényszocialistát, első alelnökké Svedl szociáldemokratát, második alelnökké pedig Dingholfer nagynémetet választották meg.

— Angliában is fascista szervezet alakult. Londonból jelentik: Kedden Londonban megalakult az angol fascista szervezet. Az alapítók, akiknek élén Marion Garvais áll, kijelentik, hogy az angol fascista egyesület nem titkos szervezet; céljuk a király és a brit birodalom megvédelmezése.

— Egy havi fizetésüket új évi ajándéku kapják a noviszádi városi tisztviselők. Noviszadról jelentik: Novisad város kiszélesített tanácsa kedden délelőtt folytatta a hétfőn megkezdett közgyűlést, amelyen elsősorban a tisztviselők tizenharmadik havi fizetése felett döntöttek. Hosszabb vita után elfogadták a tanács javaslatát. Azután elhatározták, hogy a Novisadon felállítandó rádió-állomás részére tíz hold földet ad a város. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés Tatics Pavle indítványát, amely szerint a noviszadi vagonlakók részére telket adjon a város házépítkezésre. Végül Szekulics Milán dr. javasolta, hogy a lakáshivatal működésének felülvizsgálására háromtagú szakbizottságot küldjenek ki. Elfogadták. Ezután még néhány kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— A Vörös maiom bécsi előadása. Molnár Ferenc új szindarabját, a Vörös malmot tudvalevőleg a Burgtheater is megszerezte előadásra. A bécsi bemutatót decemberben akarták megtartani, azonban nem biztos, hogy erre sor kerül, mert a Burgtheaternek nincs megfelelő női szereplője. Bécsi tudósítónk jelentése szerint a Burgtheater most Ida Roland-dal, az ismert berlini tragikával tárgyal, hogy elkátsza azt a szerepet, amit Budapesten Darvas Lili kreált.

— Rabszöktető fogházor. Emlékeztet még, hogy ez év nyarán Tubics Marinkó fogházor kísérletet tett arra, hogy a kétszeres rablói kősságért kötél általi halálra ítelt Tóth Imrét a szuboticali ügyészség fogházából megszöktesse. A bíróság — ez év augusztus 22-én megtartott főtárgyaláson — Tubics Marinkót bűnösnek mondtotta ki fogoly megszöktetése kísérletének vétségében és a szerb büntetőtörvény szerint, — amely erre a vétségre 1 hótól 2 évig terjedhető fogházbüntetést állapít meg, egy év és hat havi fogházra ítélte, egy havi vizsgálati fogság beszámításával. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a vádlott jogorvoslatot jelentett be úgy az ítélet, mint a bíróság azon végzése ellen, amellyel a vizsgálati fogságát fentartotta. Ezen az alapon foglalkozott a tábla a bűnüggyel és jóváhagyta a szuboticali bíróság ítéletét. Miután a vádlott újból jogorvoslattal élt, a tábla elrendelte, hogy a vádlott a semmitlenség ítéletének meghozataláig szabadlábra helyezendő. Ennek alapján Tubics Márkot kedden reggel elbocsájtották a szuboticali ügyészség fogházából.

— A halálraítelt Tóth Imre ügye a noviszádi Táblán. Noviszadról jelentik: A szuboticali büntető törvényszék által ez év június havában kötél általi halálra ítelt Tóth Imre bűnüggyét december hó 5-én tárgyalja a noviszadi ítélőtábla.

— **Törvényhozás akadályokkal.** Beogradból jelentik: A politikai életbe kedden őrca módon beavatkozott a begrádi villanytelep is. A délután folyamán ugyanis a parlament villanyvilágítása felmondta a szolgálatot, úgy, hogy a bizottságok nem tudtak ülést tartani. Így elmaradt a pénzügyi bizottság ülése, amelyet most már csak csütörtökre hívtak össze. Emiatt a költségvetési vitát nem lehet befejezni az alatt az idő alatt, amint a kormány tervezte. A parlamentnek Lengyelországban tartózkodó tagjai előrelátólag csak a hónap vége felé érkeznek vissza Beogradba. A képviselők távolléte miatt a törvényhozó bizottság sem tud ülést tartani, habár volna munkája, mert az albizottsága elkészítette a bírósági szervezetekről szóló törvényjavaslatot.

— **Bulgária a választások után.** Jelentette kedden a Bácsmegyei Napló, hogy a bulgáriai választások a kormány győzelmével végződtek s megirtuk, hogy a 247 mandátum közül 195 jutott a kormánypártnak, a szófiai kormánylapok szerint az ellenzéki mandátumok száma csak 47. Ezek a lapok is megírják azonban, hogy különösen a nagyobb városokban a földművesek és kommunisták egységes listája igen sok szavazatot kapott. Szófiában 30.900 szavazó közül a kormány 14.400 szavazatot kapott, a megválasztott képviselők közül 3 kormánypárti, 2 liberális, 2 földművespárti. Várnában 3 kormánypárti és 3 ellenzéki, Sumenben 14 kormánypárti és 8 ellenzéki választottak.

— **Bevonják a 100 dináros okmánybélyegeket.** Beogradból jelentik: Tekintettel arra, hogy sok hamisított százdináros okmánybélyeg fedezték fel a pénzügyi hatóságok, a pénzügyminiszter elrendelte azoknak a forgalomból való kivonását. 1923 december 1-től kezdve tehát a százdináros okmánybélyegeket nem érvényesek többé.

— **Eljegyzés.** Onócs Jolánka Kunhegyes (Magyarország), Zádory János kereskedő, St.-Moravica, Jegysek. (Mindkét külön értesítés helyett).

— **A »Kurir« aukciója lehetővé teszi,** hogy a közönség azokat a műtárgyait, amelyeket akár hely hiánya miatt, akár pedig azért, mert a régiak helyett újakat óhajtaná szerezni, a legjobb árértékűre megvásárolja. Magánosoknak megvan most a módja rá, hogy árverés formájában bocsássák eladásra azokat a műtárgyaikat, amelyeket értékesíteni akarnak, ezzel elérik azt, hogy a legnagyobb árat kapják műtárgyaikért. A »Kurir« átvesz értékesítésre képeket, szobrokat, csiszolt tükröket, kristályüvegeket, perzsaszőnyegeket, selymekendőket, régi páncélokat, bélyeggyűjteményeket, elefántcsont tárgyakat, porcellánokat, régi óndényeket, ásatási leleteket, autogramokat, szóval mindent, amit a gyűjtő gyűjteményében elhelyezhet. A beérkező tárgyakból december 9-től 14-ig kiállítás rendez a »Kurir«, 15-től 22-ig pedig nyilvános árverést tart, ahol a beérkezett tárgyak készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

— **A zsidó Nőegylet és Népkönyha kultúrestje.** A suboticei zsidó nőegylet és népkönyha vezetősége szombaton este fél kilenc órai kezdettel kultúrestjét rendez a következő programmal: *Prológ*, írta Hermann Károly dr., előadja Steiner Annuska, Szláv dalok, éneklő M. Schmiermund Bözsi, felolvasás, tartja Nagy Andor hírlapíró, Molnár-tréfa, előadja Kriszthaber Tibor és Braun István, magyar dalok, éneklő M. Schmiermund Bözsi. Előadás után teát szolgálnak fel. A jótekonycélú kultúrest iránt nagy az érdeklődés.

— **Szabadon bocsátották Novákovics volt kommunista képviselőt.** Mint már közöltük, a begrádi rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Novákovics Koszta volt kommunista képviselőt, aki a kommunista per tárgyalása idején külföldre menekült és csak most tért vissza az országba. Az elsőfokú bíróság Novákovicsot kedden szabadonbocsátotta, arra való tekintettel, hogy semmiféle törvényes alapot nem találtak ellene a bünvádi eljárás megindítására.

— **A malitöráki gyilkosság tárgyalása.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék büntető tanácsa kedden tárgyalta Anujko Pavel mali-töráki földműves bűnpörét, akit azzal vádolnak, hogy ez év júliusában apósát, Muszov Pavel földbirtokost agyonlőtte. Anujko tagadta a gyilkosságot, míg a meggyilkolt felesége terhelően vallott ellene. A többi tanúk csak a mellékkörülményekre nézve tettek lényegtelen vallomást az egész napon át tartó tárgyalás után este 8 órakor került a sor a perbeszédre. Az ügyész szándékos emberölés bűntettében kérte Anujko bűnösségének megállapítását, míg a védő felmentést kér. Az ítélet kihirdetését a bíróság péntek reggel 9 órára tűzte ki.

— **Lopások Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Lyoticz Pál, a novisadi tanítóképezde direktora feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak lakására és onnan ötezer dinár értékű ruháknak loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást. — **Szedler Ádám** vagonlakó vagonjába ismeretlen tettesek behatoltak és távollétében több értékes holmit elloptak. Megindult a nyomozás. — **A rendőrség** letartóztatta Horváth Róza koldusasszonyt, aki Razsmann Danica novisadi asszonytól elloptott egy értékes ezüstórát. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek. — **Lehoczky Rezső** feljelentést tett a rendőrségen Sztójanovics Sztóján nevű lakótársa ellen, aki távollétében kifosztotta lakását és megszökött. **Körözök.**

— **Hangverseny Novi-Vrbászon.** Mariasevichné-Schmiermund Bözsi november 27-ikén, csütörtökön este tartja hangversenyét Novi-Vrbászon. Jegyek Horovitznál kaphatók.

— **Botrány a magyar nemzetgyűlés keddi ülésén.** A magyar nemzetgyűlés keddi ülésén nagy botrány támadt, mert egy feladott külsejű ember a képviselőház karzatáról különböző sértéseket kiáltott le az üléssterembe. A fiatal ember, aki rendkívül izgatottnak látszott, többször a zsebéhez kapottugy, hogy a körülötte állók azt hitték, hogy merényletet akar elkövetni valamelyik képviselő ellen. A parlamenti őrség tagjai a hangosan ordító karzati látogatót hamarosan megfékeztek és átadták egy rendőrnek, aki előállította a tüntetőt a főkapitányságra. Itt megállapították róla, hogy **Báty Józsefnek** hívják, kereskedő és a **halasi tébolydából szökött meg.** Amikor kihallgatták, a rendőrszótviselő minden kérdésre így felelt:

— **Dicsértessék a Jézus Krisztus!** Arra a kérdésre, hogy miért kiáltott folyton közbe a nemzetgyűlésben, hosszas habozás után a következőket válaszolta:

— **Dicsértessék a Jézus Krisztus,** belső kényszerből. Dicsértessék kérem szépen a Jézus Krisztus.

Dr. Faragó Géza hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

Comtesse kölnivíz, agyusztálva és kimerve, jutányos áron kapható: Parfümerie Hirth Manikürszalon, Lijka-mozi mellett.

Észak oroszánja. Minden oroszok legnagyobb cária — Nagy Péter alakja elevenedik meg előttünk abban a filmben, amelyet a Lijka mozi csütörtökön mutat be. Ez a film messze kiemelkedik az eddig bemutatott történelmi tárgyú filmek közül. Méltán is, mert a cinszerepet a legnagyobb német filmművész, Emil Jannings alakítja, akinek ezen alakítása — ha lehet ezt a sokat használt mondást alkalmazni — minden eddigit felülmul. Nincs még egy ember, aki Nagy Pétert olyan tökéletesen tudta volna alakítani, mint Jannings. Szinte érezhető az a rettenetes küzdelem, amelyet az orosz birodalom vasmarku óriása vívott a reakcióval, a celszövökkel és az udvari és a családi intrikusokkal. Nagy Péter korabeli jelenetek olyan tökéletesen illuziót keltek, hogy egy pillanatig sem gondolunk arra, hogy a történetek után majdnem két évszázaddal egy mozi vásznan peregnék le a jelenetek. Ez az a tökéletes illuziót a kiváló Dmitri Buchowetzki-nek az orosz származású rendezőnek köszönhetjük. Buchowetzki neve nem ismeretlen előttünk, első filmje — amelylyel bemutatkozott a Danton — felejthetetlen. Bármely jó, tökéletes volt, azonban Danton a most bemutatásra kerülő filmje, sokkal jobb. Hiszen Buchowetzki orosz, s mint orosz hazája történetének arany lapjairól dolgozta fel ezen filmjét. A darab női főszerepét a markotányos nőből lett ragyogó szépségű Katalin cárnét — Dagny Servaes játssa, az a szimész, aki pedig a Fárao hitvese című film főszerepének eljátszásával tette nevét oly ismertté.

Farkasné Gábor Nelly dalestélye. November 26-án, hétfőn este 8 órai kezdettel tartja a városi zeneköla nagytermében *Farkasné Gábor Nelly*, volt operaezenesnő, a zeneköla kiváló énekesnője, egyetlen dalestélyét, az általános tisztelt és közkedvelt művésznő feltepte iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg egy itt Subotican, mint a vidéken. A műsor a következő: *Schmann — Frauenliebe und Leben* ciklusa, *Hristi és Konyovic* sláv dalai, *Stausz., Pergolini- és Lányi-dalok.* Jegyek előre válthatók Heumann Mór könyvkereskedésén és este a pénztárnál.

Kézimunkák, stork, függönyök, gyterítők, csipkék, motívok stb. nagy választékban. Kézimunka üzlet Novisad, Safarikova ulica 15.

Lepedat I Jovanovic subotica főcélnál vásároli sorsjegyekből november 19-én kiadottak:

10000 dinárt nyert: 17602.
2000 dinárt nyert: 9181 7828.
1000 dinárt nyert: 13851 1345 20978.
500 dinárt nyert: 7949 19183 34077
40371 47768 53203 62300 64700 72076
89311 13 94121 95114.
240 dinárt nyert: 1603 18 49 4571 92
6833 79 7986 8472 1103 11 60 68 80
12556 13807 22 39 69 79 17606 10 32 56
61 76 18649 51 53 64 19125 98 19453
20959 21748 22987 23865 66 25220 25856
27919 31 28700 14 36318 37212 53 73
39835 99 40387 93 95 47413 18 37 45 77
47782 48987 49308 19 21 42 84 50556 62
72 51092 52787 57426 44 63 85 87 59131
737 73 75 60827 62235 64601 65202
67701 58 67806 72038 75714 45 61 77393
78270 89 78440 79907 32 85 80265 86 99
83235 8509 88435 56 89332 90 11353 94181
86 97 200 95 153 61 89 7009 31 67
97364 99507.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félmeletlen, modern szépségápolás, arcborhámlassztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges távollítása. Kaphatók saját készítmény, kiváló hatású kenőcsök, puderok, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkencsők stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

Szökött függönyök (roletták) ablakokhoz minden szélességben és hosszúságban Krausz Edénél Novisad.

Szent György Emlék valóságos áldás a házban minden megbetegedésnél. Fogfájásnál egy csöpp egy kockacukorra, a fájdalmat azonnal megszünteti; gyomorgörcsöknel egy kávéskanállal csodálatos hatású. Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és bérmentve kap egy próbát. Egy házban sem szabad hiányozni. Készíti a Zeta Rt. Sombor.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági tárgyalások a S. H. S. királyság és Magyarország közt. Megírta a »Bácsmegyei Napló«, hogy hétfőn kezdődnek a gazdasági tárgyalások Magyarország és Románia közt. Ha a román-magyar tárgyalások befejeződnek, a S. H. S. királyság és Magyarország közt is megindulnak a tárgyalások. A tárgyalások anyaga: *a háború előtti követelések és tartozások rendezése*, megállapítása annak a valutának, amelyben a fizetések történnek, a határforgalom, a vasúti forgalom szabályozása, vámvizsgálat egyszerűsítése és *a vámszerződés megkötése*. A tárgyalásokat minden valószínűség szerint Beogradban folytatják.

TÖZSDE

Noviszadi terménytözsde, nov. 20-án. Irányzat lanyha, forgalom normális, buza 305 dinár, szeremi 307.50 dinár. Tengeri 6 225 dinár, új tengeri 200 dinár, márciusi 195 dinár, teljes kassza. Liszt duplafogós, 0-ás 495 dinár. Árpa 67—68 kgr-os 250 dinár. Zab 225 dinár. Korpa 130 dinár. Fejes káposzta 55 dinár.

Beograd, november 20. Zárlat: Amsterdam 33.40, Bécs 0.1277—0.1275, Brüsszel 4.25—4.15, Budapest 0.48—0.46, Bukarest 45—44.75, Genf 15.70—15.65, London 390—388, Róma 3.865—3.88, Newyork 90.40—90.10, Páris 4.88—4.86, Prága 2.62—2.6225, Szaloniki 1.40.

Zagreb, november 20. Zárlat: London 389—388, Prága 2.635—2.62, Bécs 0.1280—0.1270, Páris 4.89—4.875, Genf 15.75—15.70, Newyork 92.25—89.25, Milano 3.89—3.875, Budapest 0.475—0.46.

Zürich, november 20. Zárlat: Berlin 0.001 (száz millió), Newyork 576, London 24.94, Páris 31.05, Milano 24.90, Prága 16.70, Budapest 0.0300, Beograd 6.35, Szófia 4.95, Bukarest 2.90.

Budapest, november 20. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: **Beograd-Dinár** 222—236, Bukarest, Lei 105—118, Milano 890—945, Lira 900—955, Páris 1095—1161, Frank 1110—1176.

Értéktözsde. A bankközi forgalom üzletellen. A tegnapi irányzat nem változott. A magánforgalomban előfordult árak (ezer koronákban): Magyar Hitel 640—650, Osztrák Hitel 135—143, Salgó 615, Róma 115, Délivasut 118, Államvasut 382, Ganz-Danubius 5500, Közszén 2620, Nasici 2200, Földhitelbank 340, Pesti Magyar Keresk. Bank 1325—1350, Urlikányi 1650, Schlick 120, Cukor 3300, Olasz Bank 52, Angol-Magyar Bank 140, Izzó 580, Viktória Butor 16.5, Ofa 620.

Megjelentek már a
Bárd Karácsonyi Album
Árn D 40—
és a
Rózsavölgyi Karácsonyi Album
Árn D 60—
Megrendelhetők:
Vig Zsigmond Sándor
zeneműhereskedése Subotica.

Karácsonyi albumot addig ne vegyen
MORAVETZ ALBUM
tartalmát nem látta
8602 MINDENÜTT KAPHATÓ.

MARIO LA arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTÉR.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett édesapa, ferj és testvérünk

POLLÁK FÜLÖP

folyó hó 9-én, életének 52-ik évében, boldog házasságának 26-ik évében, 12 n pi hosszszünet után elhunyt. Draga halottunk földi maradványát f. hó 11-én ó. e. 9 órakor kísértük a csnabarái gyűszűből, ésókaai zsidótemetőbe örök nyugalomra.

Gyászolók: Sándor, Piroška, Böcke, Annuska, Margit és ermelet. Ösv. Pollák Fülöpné s üi. Deutsch Teréz feleség, Pollák Lipó, Pollák Adolf, Weisz Károlyné, Ösv. Weinberger Bertalané és Pollák Rózsi testvérei.

Emléke örökké él közöttünk!

Ertesítés.

Tisztelettel értesítem a t. hölgyközönséget, hogy lakásomat áthelyeztem Kumišiceva ulica 47. szám alá.

Matkovičová Hju Julijana
okl. szülésznő.

8781

DANILO GERGUROVIŠIN SOMBOR

Sürgőnyosim „Gergurovicia“ Kralja Aleksander ul. 10.
Telefon 125.
Anglo- Jugoslawenskoj Petrolejskog A. D.
sombori raktára.

Ajánl azonnali szállításra:

„WHITE SPIRIT“
TERPENTIN-PÓTLÉK
hordó- és láda tételekben.

Védjegy
„Shell“

8246

**KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ
KÁTRÁNY
KARBOLINEUM**

FACEMENT és minden egyéb építési anyagot ajánl:

„GRADIVO“ ZAGREB
Bogovičeva ul. 3. — Telefon 5-55.

120

Vadászok!
V. Bata Sin

vadászfegyverüket és lőszerszücségletüket legolcsóbban

cég Subotica Kralja Aleksandra ulica 7.
vadászati cikkek nagykereskedésben szerzhetik be

Nagy raktár: Fabrique Nationale, Sayard, Ferlach és Suhli fegyverekben világhírű Jannsen Fils & Co. belga fegyvergyár raktára

Raktáron minden kaliberben. — Óriási választék.
Lőpor eladás! Arjegyzek legyen!

Nagy raktár még:
Vadásztöltényekben és vadászfelszerelésekben, valamint revolverekben és browningokban. Vojvodina legjobb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete.
Tessék próbarendelést tenni! Nagyban és kicelnyben!

ÖN
meg lesz lepve!

**A BÜVÖS
JEGYZÉKKÖNYV?**

A XX. évszázad legnagyobb találmánya!
Mintát küld 15 dinárért utánvétellel:
KAMENKO JOVANOVIŠ
Ilavdža (Banat)

Textilárunagykereskedő azonnali belépésre felvesz Vojvodinában, Szerémségben és Szlavóniában

jól bevezetett utazót.

Ajánlatok „ROUTIN“ jelige alatt kiadóba kéretnek.

8703

**HASZNÁLT
CSÖVEKET**

keres megvételre
Bohn-Fegyvergyár
Džemboj

FRIEDRICH & HAAGA

GEPIGYÁR — WIEN

Kolbász- és szalámigépek

és azok alkatrészei
ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR
Zagreb, Račkoga ulica 7a.

8488

Ajánlunk:

legfinomabb fehér örölt sót

saját malmunkban örölve Din 2.70 áron, franko vagon Novi-Sad—Zimovnik. Elsőrendű fajcei karbidot és 128°-os zsírszórót 50 és 100 kg.-os vashordókban.

Minden mennyiség, leggyorsabb szállítás:

Dinić, Tót és Társa Novi-Sad

Poštanska ulica 7. — Telefonszám: 225.

RITKA ALKALOM!

December 15-diki feltár előtt egy hónapig az összes raktáron levő fertliszöveteket és bélésárukat jóval a napi-áron alul kaphatják viszontelárusítók és szabók

PRESSBURGER SÁNDOR fertliszövet- és bélésáru gyári-raktár Subotica, Trg Sloboda.

Jól menő szálloda

a belkeréki régi pályaudvarral szemben, teljes berendezéssel, öt vendégszobával, két teremmel, nagy ulti- és szalaglakással, teljesen új épületekkel betegség miatt eladó esetleg bérbeadó
Ára 320.000 dinár
Felvilágosítással szolgál „BEGA“ hirdető iroda
Vellki-Belkerék, a főpostával szemben.

8710

BAZAROSOKI KERESKEDŐK

A közeledő karácsonyi szezonra a legujabb játékaruk, babák és karácsonyfadiszkek megérkeztek s a legolcsóbb árban beszerezhetők

KOHN SIMON cégnél **SUBOTICA**
PAŠIČEVA ULICA 4. EDÉNYPIAC.

1960

FAKERESKEDŐK

VÁSÁROLJANAK faragott és fűrészelt fát: gerendát, l-a fihtadeszkrát, léceket, stafilt minden méretben továbbá mindennemű keményfát
BRAČA MILETIĆ, ZAGREB
Ulica 199. — Fiók: CELJE. — Tojásládagyár.

8202

Sekély, mély és ártézi

kutak furásához

nagy raktár „GARVENO“ vízpumpákban

STAFANOVIĆ és PALIGORIĆ

mérnökök

Beograd, Kolaričeva ulica br. 7.
Telefon 33-29.

Körző
 nov. 19-től
 hétfő-ig
 nov. 21-ig
 szerdáig

MÁMOROS ÉJSZAKÁK
 dráma 5 felvonásban
 Főszereplő: LILL DAGOVEC

FOGLALKOZÁS
 Keresek egy intelligens fiatalabb házvezetőnőt, jó házból, ki a hában összes munkához ért, megbízható és jól főz. Arcképpel és bizonyítványokkal ellátott ajánlatokat kér Ivánskovics M. gyógy-szerész, Vel.-Kikinda. 8747

Cipőtűzőnő aonnalra felvétetik Polgárnál. Trenkova ul., Sánta-szanatórium mellett. 8748

SILD
 KALAPÉSZÍTŐ
 Subotica Csirkepiac

Egyedül egész Vajdaságban legmodernebb gépekkel felszerelt első női és férfi kalapipar. Mielőtt bárhova megy, tegyen egy próbát és meg fog győződni, hogy a legújabb divat szerint lesz elkészítve kiválasztott formán után, ugyszintén mindennemű keménykalap, velur, filc, Biber, Velvetin és cilindereket készít. Vasalást a legpontosabban készít 8327

Kifutó felvételt Lehner Aladár fotéri üzletében. 8787

Fiatallag fűszerzakmából (helybeli) december 1-ére felvételt. Körösi Géza Subotica. 8728

KRUMPLI
 hagyma stb.
 minden mennyiségben — franko minden vasárnap, legolcsóbban kapható „BALFAN” TRG. D. Kovilad Zoltán utca 16. Telefon 79.

Fodrászüzletéhez társat keresek. Megjegyzés esetén teljesen is átvehető. Jávor Lajos fodrász, St. Becej, Péter király utca 29. 8658

Német-magyar perfekt levelező, könyvelő fiatalember (keres. kerettségivel) több évi irodai és gyakorlati kereskedelmi (utazói) praxissal, állást keres. Megkeresések Vajdaságban bevezetve jellegre a kiadó hivatalba kéretnek. 8734

Varróipari és kifutói vagy lány felvétetik. Földes Mihály utca. 8782

50 éves urinó kis családhoz főzőnőnek vagy bármilyen állásba menne. — Cim a kiadóban. 8781

Kifutóit vagy lány felveszek. Praška (Prágahíd) ul. 34. 8736

Eladunk azonnali szállítással apatini telepünkről: **piilsvörösvári gránittörmeléseket.**
 I-a fichte és tölgy fagyapótot, tűz, nyár és jegenye deszkát és rönköket. Fenyő telefontörmeléseket.

Kiss Pál és Tsai
 — Sombor. —
 8 59

Önállóan levelező tisztviselő (nő), ki perfekt beszéli a szerb-magyar illetve a szerb-német nyelvet, felvesszünk a »Progres« távirati iroda levelezési osztálya részére. Az ajánlatokat személyesen kérjük »Progres«, Paja Dobanovackog ul. 2. sz. alá. 8779

NŐI és FÉRFI ALSÓBŰNHÁK FEHÉRNE MŰ KELLÉKEK KÉSZÍTÉSE CSILLAG
 felhőnemű varroda. Paja Kujundzic utca 3. 8777

Katonaságtól megszabadult négy középkorú végzett magyar-német, szerb nyelvtudással, irodai állást keres. Ajánlatot kér a kiadóba. »T. H.« jellegre. 8783

Német-magyar levelező, francia és névess román nyelvismerettel állást keres, lehetőleg melletti belépésre. Szíves megkeresésel »37« jellegre a kiadóba kéretnek. 8784

ELADÓ
 olcsón és kedvező feltételek mellett eladás miatt 2 motorfűrész, 10 és 8 HP, német gyártmány. Közvetlen: VOCEL, Osijek Radnička utca 3. szám. 8732

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vaslapbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködőkhöz válaszlevegő melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS
 Somborban, Brčani (Kaplap) utca 42-b szám alatt ház négy szobával, előszoba, folyosó és összes mellékhelyiségekkel azonnal eladó. — Bővebbet Mayer István forgalmi-iroda, Sombor. 8761

Jóforgalmu fűszerüzlet és sütőde más vállalkozás miatt szabad kézből sürgősen eladó. Czabafi Lajos Bačko-Petrovoselo. 8728

Viszonteladónak bizonyosan szállít elsőrendű száraz marhahéj és garantált 10 ház szappant Faragó Béla mészáros. Halapiac, Subotica. 862

Zongorák, új, modern vagy átjavított, kereskedősek, részletfizetésre is kaphatók nagy választékban, olcsóbban, mint bárhol. Kain hangszertünetében Subotica, városház épületében.

Eladó lebabonyár, esetleg fűtés társat keres. Musah Sarajevo, Skenderija br. 51. 8775

Tüzipita száraz, zifa hához sz. olcsóbb árban. — Lőwinger David fekeskedésében Save Tekelije utca 23. (Halasi ut.) Telefon 8-76. 8771

Fehér gyermekágy, zománcozott, eladó. Cim a kiadóban. 8761

RÉVAI ADOLF SUBOTICA
 Csirkepiac, (Kiskör) Telefon 531.

Fával égetett elsőrendű ösés építőmész, beremendi kőből égetett darabosmész, beoćini portland cement, száraz vellazott faszén, vagon-telben és kicsinyben 7003

FASZÉN CSOMAGOLVA IS KAPHATÓ!

Minden kereskedőnek érdeke, hogy fuvarleveleit felülvizsgáltsa

A „Vojvodina” nemzetközi szállítási fuvarlevél felülvizsgálási és vizs-térítési osztályánál Subotica

Elsőrendű régi, kivátságos, vezető állásban volt szakemberek vezetése alatt azon helyzetben van, hogy a visszatérítendő összegeket a legrövidebb idő alatt folyósíthatja. — A fuvarlevelek felülvizsgálása **DIMALANI!** 8279

BERSON

volt és marad állandóan a legjobb minőség. — Kiméli a cipőt, olcsóbb és tartósabb a bőrét. Követelje cipészétől, hogy cipőjére mindig csak „Berson” gumisarkat és gumitalpat erősítsen.

nov. 19-től
 hétfőtől
 nov. 21-ig
 szerdáig

Lifka
LEÁNYASSZONY
 dráma 5 felvonásban
 Főszereplő: LENKEFY ICA

Kenyérpiac friss libahus, libapörkö, libamáit kapható naponta olcsón Rótkénnél. 8750

Jegygyűrűk és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
ADÁM
 ékszerésznél Subotica Rudics u'ca 6.
 Tört aranyt a legtöbbet fizeték.

KÜLÖNFÉLE
 Póstyénbe nem kell utaznia, ha rheumáját, kényes gyógyítani akarja, mert eredeti póstyéni iszapot kaphat az illés-gyógyiszer-tárban, a főpostával szemben. Kérjen leírást. 714

Szódavíz a legolcsóbb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek »Johanna« szolvizgyár Subotica. Telefon 532. 6176

Lakást keresek azonnali vagy legkésőbb február elsejei beköltözésre, 2 szobával, konyhával, mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belterületen. Közvetítő díjaztatnak. Cim a kiadóban. 8498

Vas- és simontvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
 VELKI-BECKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

Palicson, villamos megállónál, butorozott szobák és konyha villanyvilágítással kiadók. Cim a kiadóban. 8788

Szücsüzlet bácskai városban, jóforgalmu, árny és műhelyberendezés, azonnal eladó. Érdeklődések »Ancic« hirdetőirodához, Mrzevičeva ul. 7. intézendők. 8768

Eladó: vám- és exportnal-mok, téglaágyarak, Teljes malomberendezések, egyes malomgépek, fűrészgári gépek, stabil gőzgépek, gőzkazánok, félstabil gőzgépek, lokomobilok, gőz- és motoros cséplőgépek, Gőzekék és motoros gékek, nyersolaj-, szivó- és benzintörök, szövő- és famegmunkáló gépek. Dinamók és elektromotorok, géplakatok és kovácműhely berendezések, vas-sztergapatok, gyorsfűrőgépek. Bürger Szilárd Veliki-Beckerek, Car Dusanova 56. sz. 8706

PÉKEKI
 „Diamant” fűszer & Subotica bécsi gyártmány, 25 év óta a legjobb sütőszet, háboru előtti minőség, a jugszláviai vezérképviseletnél ismert kapható. — EDUARDUŽANEC Zagreb, Sirass-magyar utca 10. (Távirat-cim „DIAMANT” Zagreb FIGYELEM! Óvakodjék a porakku vagy lufyokony utazatótól és kérjen csak eredeti „DIAMANT”-ot

Babaklinika babafejek és mindennemű alkatrészek, továbbá hajfenetek nagy választékban kaphatók. Színházi parókakészítést, fésülést és ugyszintén maszkírózást vállal. Mindentéle női haját vesz Lager János Edénypiac, Pašičeva utca 6. Vidéki megrendelések azonnal eszközölteknék. 7626

Bácsmegyei Napló
 főkiadóhivatala
Veliki-Beckereken
 a főpostával szemben
LÉVAY NÁNDOR
 üzletében van.
 A főkiadóhivatal felvevő hirdetéseket előfizetéseket és minden a lapri vonatkozó reklamációkat.

Elveszett a Nemzet előtt drappselyem ridikül pénz-tárcával. Becsületes megtaláló kéretik jutalom ellenében a Árhuzamos ut 224 alatt vagy a kiadóban leadni. 8786

BIOSKOP KORZÓ
EDDIE POLO, CIRKUSZ TITKA
 4 részben, 18 epizód, 36 felvonás
 Főszereplő a legkiválóbb, legvakmerőbb atléta színész **EDIE POLO**
 I. rész november 22—25, csütörtök—vasárnap.

LIFKA BIOSKOP
 November 22—25, csütörtöktől—vasárnapig
ÉSZAK OROSZLÁNJA
NAGY PÉTER CÁR
 nagy történelmi dráma 6 felvonásban
 Főszereplők: **EMIL JANNINGS, DAGNY SERVAES.**